

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 29 iyul 2023-cü il №56 (2768) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ordu quruculuğu prosesinin bu gün ölkə başçısı, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyinin hər addımında şahidi oluruq. Ordumuzun bütün bölmələrində yüksək sosial-məişət şəraiti yaradılıb, ən müasir silah və texnikalar alınıb. Dünya standartlarına cavab verən hərbi hissələr tikilib. Hərbi qulluqçuların bütün növ təminatları yüksək səviyyədədir.

Bunlarla yanaşı, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyəti də yüksəkdir. Bunların hamısı isə döyüş hazırlığına birbaşa təsir edən əsas amillərdir. Aparılan uğurlu islahatların nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan Ordusu regionun ən güclüsüdür. İstər keçirilən irimiqyaslı təlimlərdə, istərsə də Beynəlxalq Hərb Oyunlarında və digər tədbirlərdə hərbiçilərimizin ən mürəkkəb tapşırıqları müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməsi onların döyüş qabiliyyətinin və peşəkarlığının, yeni silah sistemlərindən və döyüş texnikasından istifadə etməklə bacarıqlarının yüksək səviyyədə olduğunu göstərir. Ordumuzun gücü haqqında deyilən sözlərin hamısı İkinci Qarabağ müharibəsində öz təsdiqini tapdı. Qazanılan tarixi Zəfər Azərbaycan Ordusunun döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığının, maddi-texniki bazasının yüksək səviyyədə olmasının, şəxsi heyətin peşəkarlığının təsdiqi oldu.

Şəxsi heyətin döyüş hazırlığı ordu rəhbərliyi tərəfindən daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi plana əsasən, hərbi hissələrdə və əlahiddə bölmələrdə şəxsi heyətə döyüş, atəş, taktiki, ictimai-siyasi, fiziki hazırlıqlardan dərslər keçirilir. Nəzəri və praktiki dərslərdə şəxsi heyətə hərbi biliklər və döyüş vərdisləri aşılanır. Həmçinin mütəmadi olaraq keçirilən təlimlərdə şəxsi heyətin döyüş qabiliyyəti yoxlanılır.

"N" hərbi hissəsində olarkən keçirilən təlimdən qeydlər apardım. Plana uyğun olaraq, daimi dislokasiya məntəqələrindən cəmləşmə rayonlarına çıxarılan divizionun tədris-maddi bazası, şəxsi heyətin təchizatı, fərdi və qrup halında normativlərin icra səviyyəsi yoxlanıldı. Daha sonra şəxsi heyətə döyüş əmri çatdırıldı və divizion komandirinin komandası altında heyətlər maşınların yanına yığıldı. Bayraq vasitəsilə "İşə sal" komandası verildi və maşınlar hərəkətə başladı. Batareyalar atəş mövqelərini tutaraq müxtəlif təlim-döyüş tapşırıqlarının icrası üçün növbəti komandanı gözlədilər. Şəxsi heyətin çevik hərəkətlərini, bacarığını, müasir və saz vəziyyətdə olan texnikaları izlədikcə Azərbaycan Ordusunun gücünün, qüdrətinin bir daha şahidi olurduq.

“Təlimdə yüksək bacarıq göstərməyimizə görə komandirlərimizə borcluyuq”

Batareyanın baş zabitləri heyət komandirlərinə son tapşırıqlarını çatdırdılar. Onlar da hazırlıq haqqında məruzə etdilər. Növbəti mərhələdə əvvəlcədən hazırlanmış planlı hədəflərə atəş açmaqla tapşırıqlar icra olundu. Bu zaman divizion komandiri tərəfindən atəş mövqeyinin yerdəyişməsi komandası verildi. Bölmələr təyin olunmuş vaxtda öz yerlərini tutdular. Yeni hədəflər aşkar olundu və tapşırıqlar yerinə yetirildi. Həmçinin döyüş maşını ko-

mandirlərindən və ixtisasçılardan fərdi normativlər götürüldü. Sonda divizion komandirləri yekun keçirərək bölmələrin döyüş hazırlığını və qarşılıqlı fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdilər. "Bölmələrin döyüş vərdislərinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də şəxsi heyətin döyüş qabiliyyətinin və mənəvi-psixoloji hazırlığının daha da yüksəldilməsi məqsədilə Vətən müharibəsində qazanılan təcrübə nəzərə alınmaqla keçirilən təlimdə topçular qarşıya qoyulan tapşırıqları müvəffəqiyyətlə icra etdilər. Keçirilən bu təlimlər şəxsi heyətin döyüş qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Gənc artilleriyaçılar həm fərdi, həm də komanda şəklində yüksək bacarıq və əzmkarlıq nümayiş etdirdilər", - dedi mayor Amil Hüseynov.

Şəxsi heyətin xidməti haqqında danışarkən zabitin gözlərindəki qüruru görmək olurdu. Onun əziyyəti boş getməmişdi. Hərbi qulluqçuların hər biri komandirlərindən öyrəndiklərini təlim meydanında layiqincə nümayiş etdirmişdilər. Komandir üçün bundan böyük sevinc ola bilməz. Öz bacarıqları ilə ko-

mandirlərinə bu sevinci yaşadan əsgərlərdən bir neçesinin düşüncələrini öyrəndim.

Heyət üzvlərindən birinə yaxınlaşdım. Əlindəki bayraqlardan top komandiri olduğu bilinirdi. Təlim zamanı da aldığı komandaları şəxsi heyətə bayraq vasitəsilə ötürürdü. Təlim zamanı çevik hərəkətlərindən, verilən tapşırıqları heyətə cəld və dəqiq çatdırılmasında nümunəvi və təcrübəli olduğu görünürdü. Çavuş Ümid Məmmədovun fəaliyyəti kimi sözləri də ürəkəçən oldu. Ümid hərbiçisi olmaqdan, qalib ordunun sıralarında xidmət etməkdən fərləndiyini bildirdi. "Müqəddəs və şərəfli peşəmlə hər zaman fəxr edirəm. Formanı geyindiyim gündən vəzifələrimin öhdəsindən layiqincə gəlib nümunəvi olmağı qarşıma məqsəd qoymuşam. Təlimlər bizə həm təcrübə qazandırır, həm də döyüş qabiliyyətimizi artırır. Yaxşı bilirəm ki, döyüş meydanında qazanılacaq qələbənin təməli təlimdən başlanır. Hər birimiz vəzifə borclarımızı yaxşı mənimsəmişik və istənilən döyüş tapşırığının icrasına hazırıq", - dedi Ümid Məmmədov.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Təlim

“Qalib ordunun əsgəri olmaqdan qürur hissi keçiririk”

4-cü səhifədə

“Vətən oğulsuz olmasın”

5-ci səhifədə

“Bizi heyrətləndirdiniz!”

7-ci səhifədə

O da qaliblər sırasında olub

8-ci səhifədə

Azərbaycanın Su-25 təyyarələri Türkiyədə təkmilləşdiriləcək

İyulun 26-da Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının "TUSAŞ" şirkəti arasında "Su-

25 modernləşdirmə layihəsi müqaviləsinin imzalanma mərasimi" keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, "IDEF-23" 16-cı Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisi çərçivəsində keçirilən imzalanma mərasimində Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin müavini - Baş direktor cənab Aqil Qurbanov, Türkiyə Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədri cənab Haluk Görgün və digər rəsmilər iştirak edib.

Müqavilənin imzalanmasında əsas məqsəd Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin istifadəsində olan təyyarələrə Türkiyə istehsalı olan ağıllı bomba və raketlərin inteqrasi-

yası və onların avionik modernləşdirmə fəaliyyətlərinin həyata keçirilməsidir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin və Türkiyə Res-

publikasının Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın diqqətdə saxladığı layihədə qarşılıqlı olaraq müdafiə sənayesinin daxili, eləcə də milli imkan və vasitələrindən maksimum istifadə edilməsi nəzərdə tutulub.

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda növbəti ixtisas hazırlığı kursları uğurla başa çatıb

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda gizir və müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kurslarının uğurla başa çatması münasibətilə buraxılış mərasimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, eləcə də Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olan-

ların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni

səsləndirilib.

Mərasimdə çıxış edənlər kurslar zamanı keçirilən dərslər

və məşğələlərin əhəmiyyətindən danışaraq və məzunları təbrik ediblər.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu Komandanının müavini general-mayor Məhəmməd Həsənov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən Müharibəsindən sonra da ordu quruculuğunun və onun döyüş hazırlığı səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi üçün mühüm islahatların aparıldığını diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, ordumuzun peşəkar hərbi qulluqçularla təmin olunması da

əsas məsələlərdəndir. Bunun üçün Əlahiddə Ümumqoşun Orduda keçirilən ixtisas hazırlığı kurslarına xüsusi diqqət yetirilir, kursları bitirən gənclərimiz dərslər və məşğələlər zamanı qazandıqları təcrübəni, nəzəri və praktiki bilikləri xidmət yerlərində qarşıya qoyulan tapşırıqların icrasında uğurla istifadə edirlər.

Çıxışların ardından məzunlara sertifikat və hədiyyələr təqdim edilib. Kurs birinciləri xatirə lövhələrinə buraxılış emblemlərini vurduqdan sonra tribuna önündən təntənəli keçid olub.

Sonda xatirə şəklində çəkdirilib.

Ankara və Bakı beşinci nəsil qırıcı təyyarənin yaradılmasında əməkdaşlıq edəcək

Ankara və Bakı beşinci nəsil "Kaan" türk qırıcı təyyarəsinin yaradılması layihəsi üzrə əməkdaşlıq bərədə razılığa gəlib.

AZƏRTAC TRT telekanalına istinadla xəbər verir ki, razılaşma İstanbulda keçiriləcək Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisi (IDEF-2023) çərçivəsində imzalanması planlaşdırılan ikitərəfli sənəd rəsmiləşəcək. Layihəyə Ukraynanın da qoşulması gözlənilir.

Bakının layihədə iştirakı Rusiya istehsalı MiG-29 təyyarələri ilə təchiz olunan Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin modernizə edilməsi istiqamətində mühüm addım kimi qiymətləndirilir.

Hərbi-sənaye kompleksi üzrə ixtisaslaşan "Defence Turk" portalının məlumatına görə, layihəyə Ukrayna da qoşula bilər.

Qeyd edək ki, 2017-ci ildə Türkiyədə Milli Döyüş Təyyarələri proqramı çərçivəsində hazırlanan beşinci nəsil qırıcısı "Kaan" ilk uçuşunu bu il həyata keçirəcək, onun kütləvi istehsalı isə 2028-ci ildə başlayacaq. Qırıcı taktiki-texniki xüsusiyyətlərinə görə ABŞ-ın F-35 təyyarələrini üstələyəcək və gələcəkdə ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrində istismarda olan F-16 qırıcılarını əvəz edəcək.

Hərbi qulluqçularımız Özbəkistanda keçiriləcək təlimdə iştirak edəcək

"Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi və Özbəkistan Respublikası Müdafiə Nazirliyi arasında 2023-cü il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq Planı"na əsasən, Daşkənd vilayətinin Çirçik poliqonunda "UZAZ-2023 kompüter dəstəklili taktiki komanda-qərargah təlimi" keçiriləcək.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Azərbaycan Ordusunun təlimdə iştirak edəcək bir qrup hərbi qulluqçusu Özbəkistanda səfərdədir.

Özbəkistan-Azərbaycan birgə təlimində hərbi qulluqçular xüsusi hərbi əməliyyatların təşkili və aparılması üzrə mövzuları məşq etdirəcəklər.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatı

Azərbaycanın hava məkanından istifadə etməklə uçuşlar yerinə yetirən yerli və xarici aviaşirkətlərin sərnişin təyyarələrinin GPS peyk naviqasiya sistemlərinə qarşı Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazilərimizdəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən radiomənalərin tətbiqi son günlərdə intensivləşib.

İyulun 24-ü Bakı-Füzuli marşrutu üzrə uçuş yerinə yetirən Azərbaycan Hava Yollarının ATR-45 tipli sərnişin təyyarəsinə saat 10:49-dan 11:16-dək, iyulun 25-i Budapeşt-Bakı marşrutu üzrə uçuş yerinə yetirən Çexiya Hava Yollarının C-680 tipli sərnişin təyyarəsinə saat 14:48-dən 15:25-dək və iyulun 27-i Bakı-Qəbələ və əks istiqamətdə uçuş yerinə yetirən Azərbaycan Hava Yollarının ATR-45 tipli sərnişin təyyarəsinə saat 14:08-dən 14:30-dək və saat 15:04-dən 15:26-dək radiomənalərin tətbiqi nəticəsində GPS peyk naviqasiya sistemlərində fasilə yaranmışdır.

Bu faktlar və əvvəllər baş vermiş eyni hadisələr bərədə Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı tərəfindən məlumatlandırılıb.

Hava məkanımızdan keçən uçuşların təhlükəsizliyinə ciddi təhdid yaradan bu təxribatlara qarşı Rusiya sülhməramlı kontingenti tərəfindən bu günədək heç bir tədbir görülməyib.

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Hədəflərin dəqiq nişan alınmasında öhdəsinə böyük məsuliyyət düşdüyünü deyən müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu, əsgər Emin Zeynalov düşüncələrini belə ifadə etdi:

- Koordinatlara uyğun olaraq, nişangah qurğusunun tənzimlənməsini ən qısa zamanda və düzgün yerinə yetirməliyəm ki, vaxtında atəş açıb hədəfləri məhv edə bilək. Komandirlərimdən mənimsədi-

yim hərbi bilik və vərdişlərim köməyimə çatır. Sevinirəm ki, tapşırıqları layiqincə yerinə yetirib, xoş sözlər eşidirəm. Bu da əhval-ruhiyyəmə müsbət təsir edir və daha bacarıqlı olmağa can atıram. Çünki durmadan çalışmalıyıq ki, dünyanın ən güclü ordularından olan rəşadətli Azərbaycan Ordusuna layiqli əsgərlər olaq.

Daha sonra heyət nəfərləri - əsgərlər Şəhriyar Bəşirov, Zidan Zeynalov, Elariz İmanov, Rauf Tağıyev və digərlər-

"Təlimdə yüksək bacarıq göstərməyimizə görə komandirlərimizə borcluyuq"

ri ilə də həmsöhbət oldum. Hər biri əsgər olmaqdan, Vətəni qorumaqdan qürur duyduqlarını ağızdolusu vurğuladılar. Hərbi hissədə yaradılan sosial-məişət şəraitindən və göstərilən qayğıdan razılıq etdilər. "Hərbi xidmətə gələn gündən ana Vətənimizə olan övladlıq borcunu layiqincə yerinə yetirməyi qarşımıza məqsəd qoymuşuq. Məqsədimizə çatmaq üçün məsuliyyətlə xidmət edirik. Sosial-məişət şəraitinin, təminatlarımızın qaydasında olması nümunəvi xidmətimizə zəmin yaradır. Təlimdə yüksək bacarıq göstərməyimizə görə ən birinci komandirlərimizə borcluyuq. Çünki onlar daim qayğımıza qalır, bilik və bacarıqlarını bizdən əsirgəmir. Hər birimizin döyüş vərdişlərini yaxşı mənimsəməsi üçün böyük zəhmət çəkirlər. Təlimdə yaxşı nəticə göstərən onları etimadlı doğrultduğumuz üçün çox sevincliyik. Bizim üçün yaradılan yüksək şəraitə və təminata görə Ali Baş Komandanımıza minnətdarlığımızı

bildiririk. Cənab Prezidentimizin bizə olan diqqəti və qayğısı döyüş ruhumuzu daha da artırır", - dedilər əsgərlər.

Dünya hərbi tarixinə nəzər saldıqda görürük ki, istər hücum, istər də müdafiə döyüşündə artilleriya qoşunlarının atəş dəstəyi müharibənin taleyini həll edən əsas amillərdəndir. Tarix boyu artilleriya imkanlarına malik ordular, möhtəşəmliyi və məğlubedilməzliyi ilə seçilib. İzlədiyimiz

təlim də ordumuzda peşəkar artilleriyaçıların olduğunu bir daha təsdiqi oldu. Əminliklə deyə bilərik ki, onlar istənilən döyüş tapşırığını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməyə qadirdilər.

**Baş leytenant
Mahmud MÖHBALİYEV
"Azərbaycan Ordusu"
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda gənc əsgərlərin hazırlığına xüsusi diqqət yetirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin bu il mayın 20-də imzaladığı "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2023-cü il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında" Sərəncamına əsasən, ordu sıralarına çağırılan gənc əsgərlərin qəbulu davam edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının etibarlı müdafiəsini təmin edən Əlahiddə Ümumqoşun Orduda yaradılan nümunəvi xidməti şəraitin nəticəsidir ki, xidmətə yeni başlayan əsgərlərimiz heç bir çətinliklə üzləşmirlər. Hərtərəfli təminata malik hərbi hissələrdə xidmət edəcək gənclər ən çətin döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirəcək peşəkar əsgərlər kimi hazırlanırlar.

Müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılan gənclər Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin nümayəndəsi tərəfindən hərbi hissəyə təhvil verilir. Gənclər sevinc, həyəcan, qürur hissələri ilə hərbi hissəyə ilk addımlarını atırlar.

Çağırışçılar ilk olaraq müasir avadanlıqlarla təchiz olunan hərbi xəstəxanada müayinə olunur. Rentgen aparatı ilə

gənc əsgərlərin açıciyərləri və daxili orqanları yoxlanılır. Əsgərlər stomatoloq, cərrah, terapevt və digər sahələr üzrə müayinə olunduqdan sonra tibb kitabçalarında müvafiq qeydlər aparılır.

Qeyd edək ki, ilkin müayinə ilə yanaşı hərbi tibbi müəssisədə və hərbi hissənin tibb məntəqəsində şəxsi heyətin vaxtaşırı tibbi müayinəsi aparılır, gənclərin səhhəti daim diqqətdə saxlanılır və onlara xəstəlik törədən viruslardan qorunmağın yolları haqqında mütəmadi olaraq məlumat verilir.

Həkim komissiyası tərəfindən ümumi şəkildə yoxlanan çağırışçıların növbəti mərhələdə qeydiyyatı və bölgüsü aparılır. Onlar şəxsi heyətin uçotu bölməsinə təqdim olunaraq adlı siyahılar əsasında yoxlanılır.

Sonra gənc əsgərlər əşya anbarına göndərilir. Burada onlar hərbi geyim və digər şəxsi əşyalarla təmin olunduqdan sonra xidmət edəcəkləri bölmələrə təhvil verilir.

Gənclər Hərbi Andı qəbul edənə kimi ilkin hazırlıq mərhələsində Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Sıra Nizamnaməsinə uyğun olaraq məşğələlər keçirilir. Məşğələ rəhbərləri tərəfindən şəxsi heyətə sıra hazırlığının fənd və elementləri öyrədilir, gənc əsgərlərə hərbi intizam

qaydaları aşılır, onların sıra vərdişləri formalaşdırılır və təkmilləşdirilir.

Günün nizam qaydasının əsas hissələrindən biri də fiziki hazırlıq saatlarıdır. İdman şəhərciklərində döyüş hazırlığının tərkib hissəsi kimi şəxsi heyətlə fiziki hazırlıq üzrə dərslər keçirilir. Şəxsi heyət müxtəlif idman qurğularını vasitəsilə fiziki dözümlülüklerini artırır.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun digər hərbi hissələri kimi burada da əsgərlərin şəxsi gigiyena qaydalarına əməl etmələrinə və sağlamlılıqlarının qorunmasına ciddi fikir verilir. Bunun üçün hərbi hissənin hamam və camaşırxanasında lazımi şərait yaradılıb. Camaşırxanada müasir paltaryuyan, quruducu maşınlar və yataq örtüklərinin ütülənməsi üçün qurğular mövcuddur. Şəxsi heyət həftə ərzində təmiz palıtar və yataq örtükləri ilə təmin edilir.

Şəxsi heyətin sağlamlığının qorunması üçün düzgün qidalanma da əsas şərtlərdən biridir. Hərbi hissənin yeməkxanasında peşəkar qadın aşpazlar tərəfindən bol enerjili və ekoloji cəhətdən təmiz yeməklər hazırlanır.

Şəxsi heyətin gündəlik təzə və yüksək kalorili ərzaqla təmin olunması üçün ərzaq anbarlarında lazım olan ehtiyat yaradılıb. Burada müasir tən-

rında ideoloji, tədris, məişət və istirahət otaqları əsgərlərin istifadəsinə verilib. Burada ordumuzun keçdiyi tarixi inkişaf yolunu əks etdirən kitablar, bədii ədəbiyyatlar, stendlər, qəzet və jurnallar qoyulub. Həmçinin əsgərlər müxtəlif stolüstü oyunlar oynamaq və televizora baxmaq imkanı da əldə edirlər.

Xidmətə yeni başlayan gənc əsgərlər Hərbi Andı qəbul etdikdən sonra öz ixtisası üzrə məşğələ və dərslərdə, praktiki atış çalışmalarında iştirak edəcək və digər ümumqoşun biliklərini mənimsəyəcəklər. Gənc əsgər hazırlığı dövründə ixtisaslarına uyğun hərbi bilik və bacarıqlara tam yiyələnən əsgərlərimiz xidmətlərini davam etdirmək üçün digər hərbi hissələrə göndəriləcəklər.

Gənclərdə vətənpərvərlik hissəsinin formalaşmasında, onların cəmiyyətə yararlı şəxsiyyət kimi hazırlanmasında və digər mənəvi keyfiyyətlərə yiyələnməsində əsgəri xidmətin rolu böyükdür. İnənirik ki, bu gənc əsgərlərimiz də komandirlərinin öyrətdiyi bilik və bacarıqları dərinlən mənimsəyib, döyüş hazırlıqlarını və fiziki dözümlülüklerini daim artıraraq ərəzi bütövlüyümüzün keşiyində inamla dayanacaq və ən əsası da qalib ordunun əsgərləri kimi üzərlərinə düşən şərəfli vəzifəni layiqincə yerinə yetirəcəklər.

Gənc əsgərlərin hazırlığı

“Qalib ordunun əsgəri olmaqdan qürur hissi keçiririk”

Xalqın qürur mənbəyi onun güdrətli ordusudur. Güclü ordunun formalaşması üçün onun savadlı və yüksək döyüş ruhuna malik əsgərə, müasir standartlar çərçivəsində qurulan maddi-texniki təminat və təchizata malik olması vacib şərtidir. Hər bir ordunun döyüşaparma və özünümüdfə qabiliyyətinin yüksək səviyyədə saxlanması üçün hərbi xidmətə yeni cəlb olunan əsgərlərin ilkin hərbi hazırlığını lazımi səviyyədə təşkil etməsi də çox mühüm amillərdən biridir. Belə ki, ordu sıralarına yeni gələn gənc Vətən müdfəciyələri nəzəri və praktiki hərbi bilikləri mənimsəyərək xidmətinin sonrakı müddətini tələb olunan səviyyədə davam edə bilərlər. Sadalanan şərtlərin və amillərin təmin olunması yönündə Azərbaycan Ordusunda mühüm tədbirlər və fəaliyyətlər planı uğurla icra edilir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamına əsasən, 2023-cü il iyulun 1-dən 31-dək gənc əsgərlərin müddətli haqqı hərbi xidmətə çağırılması başladı. Ordu sıralarına yeni cəlb olunan gənclərin qəbul prosesi ilə tanış olmaq üçün "N" hərbi hissəsində olduq. Hərbi hissənin nəzarət buraxılış məntəqəsində sıx və hərəkətlik var idi. Vətənə vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirmək üçün gələn gənclərimizin hər birinin həyəcanlı və bir o qədər də qürurlu olduğu sezişirdi. Həyəcan hərbi mundiri ilk dəfə daşımağın verdiyi məsuliyyət hissindən, qürur isə güdrətli ordunun tərkib hissəsi olmaqdan irəli gəlirdi.

Hərbi hissənin zabiti mayor Ceyhün Sadiyev gənclərimizin qəbulu ilə bağlı bizi məlumatlandırdı. "Ordu sıralarına yeni qədəm qoyan gənclərimiz bu gün ömrünün ən yaddaqalan günlərindən birini yaşayır. Buna görə də hər bir gənc üçün hərbi xidmətin önəmi böyükdür. Çünki Vətən sevgisinin nə olduğunu burada, hərbi xidmət müddətində daha dərindən anlayırsan. Hərbi xidmət keçən hər kəs həm mənəvi, həm də fiziki olaraq möhkəmlik qazanır, müxtəlif şəraitə uyğunlaşmaq kimi üstün keyfiyyətləri mənimsəyir. Belə olan təqdirdə də, əminliklə deyə bilərik ki, hər bir Azərbaycan gəncinin ordusuna, xalqına və Ali Baş Komandanına layiq fərd olaraq formalaşmasında hərbi xidmətin rolu danılmazdır".

Çağırışçıların qeydiyyat və uçotu fəaliyyətləri ilə bağlı danışan zabıt, prosesi belə izah etdi: "Gənc əsgərlər qeydiyyatda olduğu rayon üzrə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin nümayəndələri tərəfindən hərbi hissəmizə gətirilir. Gələnlər siyahılara əsasən yoxlanılır, say tərkibi haqqında məlumat qeyd olunur, daha sonra sənədlər və məlumatların doğruluğu gözdən keçirilir və qeydiyyatı aparıldıqdan sonra təlimata uyğun olaraq növbəti fəaliyyətlər icra olunur. Növbəti məntəqədə gənc çağırışçılar tibb məntəqəsində müvafiq yoxlamalardan keçirlər. Daha sonra normalara uyğun əşya və əmlakla təmin olunduqdan sonra təyin olunduqları bölmələr üzrə xidmətə başlayırlar".

Hərbi xidmətə yeni qədəm qoyan əsgərlərin qeydiyyatını aparan gizir Anar Bənnayevlə söhbətəşdik. "Gənc çağırışçılar adlı siyahıya uyğun olaraq şəxsi heyətini uçotu bölməsinə təqdim edilir. Hərbi biletlə, sənəddəki zəruri məlumatlar tutuşdurulub, dəqiqləşdirilir. Sonra hər bir əsgərin təyin olunduğu ixtisas və bölmə təsdiqlənir. Gənc çağırışçılarla fərdi söhbət aparılır, psixoloji testlər keçirilir. Psixoloji təsnifatlar aparıldıqdan sonra əsgərlər öz rəhbərlərinin müşayiəti ilə növbəti məntəqəyə doğru istiqamət alırlar".

Növbəti həmsöhbətim ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat bölməsinin zabiti kapitan Rəşad Bağırzadə oldu. Zabıt əsgərlərin döyüş ruhunun təməlinə yüksək mənəvi-psixoloji hazırlığın olduğunu qeyd edərək söhbətə başladı. "Gənc Vətən müdfəciyələrinin keçdikləri xidmət mühitinə uyğun fəaliyyətini təşkil etməsi, psixoloji möhkəmliyin nəzarətdə saxlanması məqsədilə hərbi hissənin psixoloqları tərəfindən müxtəlif fəaliyyətlər təşkil olunur. Onlarla qrup və fərdi qaydada söhbətlər aparılır. Bu gün xidmətə yeni çağırılanlarla tanışlıq söhbəti aparılır, ilkin təəssüratla bağlı müəyyən qeydlər götürülür. Sonrakı zamanlarda da fəaliyyət mütemadi olaraq təşkil olunur. Həmçinin, yaradılan şərait də əsgərin mənəvi-psixoloji hazırlığına təsir edən amillərdəndir. Belə ki, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına onun qidalanması və gündəlik fəaliyyətinin lazımi səvi-

yədə təşkil edilməsi üçün yaradılan şərait də təsir edir. Əsgərlər hərbi xidmət keçdikləri dövrdə milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği məqsədilə keçirilən dərslər, tədbir və ekskursiyalarda iştirak edir ki, bu da şəxsi heyətin milli-mənəvi dəyərlərə sədaqət ruhunda formalaşmasında əsas istiqamətlərdəndir. Bundan başqa, insan psixologiyasının təməlini təşkil edən əsas prinsiplərdən biri də sağlamlıqdır. Xidmət müddətində şəxsi heyətin qidalanması yüksək kalorili ərzaqlardan ibarət olur. Onların istənilən iqlim və hava şəraitində fəaliyyətini fasiləsiz, operativ və yüksək səviyyədə təşkil etməsi üçün hər şey düşünüldü. Hər növ təminatı qaydasında olan əsgərin əsas vəzifəsi Vətəninə layiq əsgər və valideynlərinə layiq övlad kimi üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirməkdir".

Daha sonra hərbi hissənin tibb məntəqəsində gedən proseslə tanış olduq. Müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz olunmuş tibb məntəqəsində tibbi qəbul komissiyasının fəaliyyətində iştirak etdik. Tibb xidməti mayoru Həsən Səlimzadə bizi burada görülən işlərlə tanış etdi. "Çağırış müddətində ordu sıralarına

yeni çağırılan əsgərlərin sağlamlığını nəzarətdə saxlamaq üçün buradayıq. Komissiyamızın tərkibində həm hərbi hissənin, həm də, müxtəlif hərbi hissələrdən ezam olunmuş tibbi personalın nümayəndələri var. Xidmətə başlamazdan əvvəl hər bir əsgər müayinə olunur. Tibbi qəbul komissiyasına gələn gənc əsgərlər ilk olaraq, boy və çəki ölçmə cihazlarından keçirlər. Onlar üçün açılan ilkin tibbi kitabçada gənc çağırışçı haqqında zəruri məlumatlar qeyd olunur. Daha sonra rentgen aparatından keçən əsgərlər ümumi yoxlamaları da başa vurduqdan sonra sağlamlıq haqqında qeydlər tibb kitabçasında yazılır. Müasir tibbi avadanlıqlarla yoxlamalardan keçən gənc əsgərlər haqqında həkimlər tərəfindən rəy tərtib olunur. Əgər əsgərin sağlamlığı ilə bağlı hər hansı şikayəti varsa, şikayət qeyd alınır və əsgər yoxlamadan keçir. Yoxlamanın nəticəsinə uyğun olaraq, müalicə və yaxud digər zəruri təxirəsalınmaz tədbirlər görülür".

Tibb xidməti kapitanı Rəfael Kərimov da tibbi qəbul komissiyasının işi ilə bağlı öz əlavələrini etdi. "Düzgün, operativ hərbi xidmətin təşkili üçün sağlamlıq vacib faktordur. Biz də öz növbəmizdə gənc çağırışçıların səhhətini daim nəzarətdə saxlarıyıq. Xəstəlikdən və virusdan qorunmaq və bunun üçün görüləli olan qabaqalıcı tədbirlər haqqında onlarla maarifləndirici söhbətlər aparılır. Rentgen yoxlamasını başa vurduqdan sonra gənc əsgərlər müvafiq olaraq terapevt, cərrah, psixiatr, stomatoloq, nevroloq və digər həkim müayinələrindən keçirlər".

gündəlik xidmətini yüksək səviyyədə təşkil etmək üçün yaradılıb. Şəxsi heyətin keçəcəyi dərslər və məşğələlərdən danışan gizir Alqayıt Əyyubli qarşıdakı müddətdə əsgərlərin hazırlığı ilə bağlı da bizi məlumatlandırdı. "Bölməmizin komandir heyətinin və bizim keçdiyimiz dərslər nəticəsində çağırışçılarımız təcrübəli döyüşçü kimi formalaşacaq, Vətən müdfəçisində qürurla dayanacaqlar".

Günün nizam qaydalarına uyğun olaraq, növbəti günlərdə gənc çağırışçıların sıra hazırlığının ilkin elementinin öyrənilməsi məqsədilə keçirilən dərslərdə iştirak etdik. Gizir Alqayıt Əyyubli gənc əsgərlərə sıranın müqəddəsliyindən və sıra hazırlığının vacibliyindən danışdı. "Hərbi intizam sıradan başlayır. Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin Sıra Nizamnaməsinə uyğun olaraq, keçirilən sıra hazırlığı dərsləri zamanı şəxsi heyət sıra hərəkətləri və yerləşmə, əsgəri salamlama qaydalarını və digər zəruri elementləri mənimsəyirlər. Təbii ki, hər bir əsgərin həyatında ən yaddaqalan günlərdən biri Hərbi Andı qəbul etdiyi gündür. Bu günün də yaddaqalan olması üçün hər bir əsgər sıra hazırlığı dərslərində əlindən gələnin yaxşısını etməyə çalışsın". Gənc əsgərlərin qısa müddət ərzində sıra bacarıqlarını və verdiqlərini dərindən mənimsəməsi həm əsgərlərimizin hərbi sahəsinə olan marağından, həm də komandir heyətinin öz işinə məsuliyyətlə yanaşmasından xəbər verir. Bir sözlə, iştirak etdiyimiz dərslər yüksək təəssüratlarla yadda qaldı.

Sonda gənc əsgərlərdən Şahkəram Nadirov, Rəşad Qasımov, Toğrul Quluzadə, İlham Quluzadənin fikirlərini qələmə aldıq. Hərbi xidmətin onlar üçün nə ifadə etdiyini soruşanda hər birinin müqəddəs vəzifə deyər cavab verməsi ruhumuza sığal çəkdi. Gənc əsgərlərimizin sonda bir ağızdan "qalib ordunun əsgəri olmaqdan qürur hissi keçiririk" sözləmələri bugünkü Azərbaycan əsgərinin qalib ordunun adına layiq xidmətini bundan sonra da davam etdirəcəyinə olan inamımızı daha da artırır.

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV**
"Azərbaycan Ordusu"
fotolar
Coşqun CƏFƏROVUNDUR

Tarix yazan oğullar

“Vətən oğulsuz olmasın”

Bu günlərdə Naxçıvanda Mirvarid Dilbazi Poeziya Məclisi İctimai Birliyinin nəşr etdiyi "Vətən oğulsuz olmasın" kitabının təqdimat mərasimi keçirildi. Kitabda xalq şairi Mirvarid Dilbazinin Ulu Öndər Heydər Əliyevə həsr etdiyi şeirləri toplanıb. Müdrik insan, böyük dövlət adamı Heydər Əliyevin 1969-1982-ci illərdə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrü nəzmə çəkən Mirvarid xanım yazırdı:

*Bizim yolumuz çətin,
İradəmiz sarsılmaz,
İnamımız da birdir
Bu yol ağır savaşı
Bizim bu günümüzdən
Aydın sabaha gedir.
Qanı doğma qanımız,
Milli qəhrəmanımız!
Xalqımızın ər oğlu!
Millətə rəhbər oğlu!*

Millətin rəhbər oğluna güvənərək ölkəsini aydın sa-
bahlara çıxacağını poetik dil-

lə gələcək nəsillərə çatdıran Mirvarid Dilbazi yaradıcılığı millilik, vətənpərvərlik ruhundadır. Ta keçmiş dövrlərdən milli ruhun qoruyucusu və daşıyıcısı olan ədəbiyyat, vətənpərvər gəncliyin yetişməsinə də töhfə verib. Tədbirdə iştirak edən şəhid anaları da "Oğul düşmən çəpəridir, vətən oğulsuz olmasın" dedilər. Bakıdan Naxçıvana qonaq gələn Mirvarid Dilbazi Poeziya Məclisi İctimai Birliyinin üzvlərinə şəhid Xansu Qurbanovun anası Yəməni Abbassova evinin qapılarını açdı. Böyük ürəkli ana, qəhrəman oğul yetişdirən Azərbaycan qadını öz qonaqpərvərliyini sərgilədi. Qonaqlarla birgə şəhid Xansu Qurbanovun ocağında olduq. Şəhidimizin anası Yəməni xanım dövlətimiz tərəfindən verilən iki otaqlı mənzil Xansunun şəkilləri ilə bəzədilib. Hansı tərəfə dönsən, igidin baxışları ilə qarşılaşırsan. Qurbanovlar ailəsinin yeganə oğul övladı olan Xansunun yoxluğuna bacıları hələ də inanmır. 3 övladını təkbaşına böyüdən Yəməni ana var gücünü Xansunun xatirəsini yaşatmağa həsr edir.

Xansu Qurbanov 23 sentyabr 2000-ci ildə Naxçıvan şəhərində anadan olub. İlk təhsilə 15 nömrəli tam orta məktəbdə başlayıb. Məktəb Milli Qəhrəman Mirəsgər Seyidovun adını daşıyır. M.Se-

yidov birinci Qarabağ müharibəsinin cəsur döyüşçülərindən olub. Xansu onu özünə örnək seçmişdi. Vətənin əsgəri olacaq, döyüş yolunu davam etdirəcəkdə. Məktəbi bitirəndən sonra Xansu Qurbanov hərbi xidmətə yollanırdı. Xidməti dövründə qərarını qətiləşdirir: Hərbçi olacaq, Vətənin keşiyində duracaqdı. Beləliklə, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kimi arzusunu reallaşdırır. Təlimlərdə iştirak edir, bilik və bacarıqlarını artırır.

27 sentyabrda başlayan müharibəyə qatılmaq üçün Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun xüsusi təyinatlıları ruh yüksəkliyi ilə səfərbər olurlar. İlk yollanan dəstənin tərkibində Xansu Qurbanov da vardı. Döyüş yolu Füzulidən, Xocavəndən, Tuğ kəndindən, Qırmızı bazardan keçir. Sonuncu dayanacaq Şuşa olur. Heç görmədiyi, amma uşaqlıqdan xəyal etdiyi Qarabağın tacı - Şuşa. Son ana qədr döyüşən Xansu düşmən gülləsinə tuş gəlir, müqəddəs torpaqda müqəddəs meqama ucalır. Anası Yəməni xanım deyir ki, Tuğ kəndində döyüş yoldaşlarının mühasirəyə düşməsinin qarşısının alınmasında fəal iştirak edib. Füzulidən Şuşayacan döyüşüb. Üzərinə düşən vəzifəni şərəflə yerinə yetirib. Canını fəda edib. Hər

ananın arzusu olur. Mən onu həkim kimi görmək istəyirdim, lakin o, qəhrəman olmağı seçdi. Torpağın yaralarını sardı. Nəyə görə Şuşanı müqəddəs hesab edirik?! Çünki o torpağa Xansu kimi gənclərin qanı axıb. Dövlət başçısı İlham Əliyev bu şəhəri həm də bizim cəsarətimizin rəmzi adlandırmışdır. Təsəllim budur ki, Xansu sevərək seçdiyi peşənin ən ali meqamına yüksəldi. Tutduğu yoldan geri çəkilmədi, cəsarət göstərdi, hünər göstərdi.

Xansu Qurbanov 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə"

ordini ilə, "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə" maddələri ilə təltif edilib.

Yəməni ana ilə və qonaqlarla sağılaşmaq ayrılırdı. Qapısı hər kəsin üzünə açıq olan Yəməni ana xatirəmdə həmişə belə qalacaq: mehriban, qonaqpərvər, dəyanətli və ən əsası igid Xansunun anası...

Ruhiyyə RƏSULOVA
Naxçıvan televiziyasının baş redaktoru

Qubadlıda ermənilər tərəfindən qətlə yetirilən ukraynalı Oleq Babakın Poltavada yaşayan ailəsinə yardım göstərilib

Azərbaycan dövləti irqindən, milliyətindən asılı olmayaraq, Vətənimizin bütövlüyü və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarından keçənlərin hər birinin xatirəsini əziz tutur, ailələrinə yardımlarını davam etdirir. Belə qəhrəmanlardan biri də 1991-ci ildə Qubadlı rayonunda mülki vətəndaşlarımızı erməni silahlılarından qoruyarkən həlak olan ukraynalı Oleq Babakdır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ukraynanın Poltava vilayətinin Viktoriya kəndində Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, Qubadlı rayonunda ermənilər tərəfindən qətlə yetirilən Oleq Babakın xatirəsi növbəti dəfə anılıb. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ukraynadakı hərbi attaşesi Əziz Nuriyev Oleq Babakın Poltavada yaşayan valideynlərinə baş çəkib və yardım gös-

tərib. Əziz Nuriyev bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, dövlətimiz Oleq Babakın ailəsinə daim qayğı göstərir.

"Buraya gəlməyimizin məqsədi bir daha Azərbaycan dövlətinin dəstəyini, yardımını sizə çatdırmaqdır. Artıq Oleq Babakın ruhu da şadırdır, çünki Müzəffər Ali Baş Komandan İlham

Əliyevin rəhbərliyi ilə qalib ordumuzu işğal altındakı torpaqlarımızı, o cümlədən Qubadlı rayonunu azad edib. İndi həmin ərazilərdə yenidənqurma və bərpa işləri aparılır", - deyər Ə.Nuriyev əlavə edib.

O.Babakın anası Nadiya Babak AZƏRTAC-a açıqlamasında onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan dövlətinə təşəkkürünü bildirib. "Azərbaycan dövləti bizə hər zaman yardım edir. Bu, bizə yaxşı yaşamağa kömək edir. Bizə unutmadiği üçün Azərbaycan dövlətinə təşəkkür edirik", - deyər Nadiya Babak bildirib.

Sonra Oleq Babakın məzarı ziyarət olunub, üzərinə tər çiçəklər düzülüb və onun xatirə-

si ehtiramla yad edilib.

Qeyd edək ki, Oleq Babak 1967-ci il fevralın 25-də Ukraynanın Poltava vilayətinin Viktoriya kəndində doğulub. SSRİnin Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili qoşunlarının xüsusi təyinatlı 21-ci briqadasında siyasi hazırlıq üzrə bölük komandirinin müavini vəzifəsində xidmət edən Oleq Babak 1991-ci ilin mart ayından Azərbaycanın Qubadlı rayonunda ictimai asayişin qorunması tapşırıqlarını yerinə yetirib. 1991-ci il aprelin 7-də Qubadlının Yuxarı Cibikli kəndində yerli sakinlərin ermənilər tərəfindən öldürülməsi xəbəri yayıldıqdan sonra 24 yaşlı Oleq Babak SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin 21-ci briqadasının tərkibində hadisə yeri-

nə göndərilir. Burada yerli kənd camaatı ilə birgə təxminən 70 nəfər erməni silahlısının mühasirəsinə düşür.

Ermənilərin yerli sakinləri təhvil verib geri çəkilmək tələbinə məhəl qoymayan 24 yaşlı ukraynalı leytenant bir nəfər də azərbaycanlının əsir düşməsinə imkan verməyərək, son gülləsinə qədr vuruşub və qəhrəmancasına həlak olub. Onun bu şücaəti nəticəsində yüzlərlə azərbaycanlının həyatı xilas olub.

SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının leytenantı Oleq Babak SSRİ prezidentinin 1991-ci il 17 sentyabr tarixli Fərmanı ilə ölümündən sonra "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adına layiq görülüb.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərslərinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Qarabağ ən qədim zamanlardan XVIII əsrin ortalarında.
2. Qarabağ XVIII əsrin ortalarından XX əsrin əvvəllərində.
3. Qarabağ qədim türk yaşayış məskənidir. Qarabağ Azərbaycandır.

Qarabağ ən qədim zamanlardan XVIII əsrin ortalarında

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi dünyanın ən qədim insan məskənlərindən biri olan Azıx, Tağlar düşərgəsi insanların yaşadığı ərazidir. Qarabağ ərazisi paleolit dövrünün Quruçay (1 milyon 200 min ildən artıq tarixə malikdir) mədəniyyətindən sonrakı Kür-Araz və Xocalı-Gədəbəy mədəniyyətlərinin davamçılarından yaşayış məskənidir. Qarabağın adı Azərbaycan dilindəki "qara" və "bağ" sözlərindən əmələ gəlmişdir. Azərbaycan xalqının öz doğma torpağının bir parçasına verdiyi "Qarabağ" sözü ilk mənbələrdə hələ 1300 il bundan əvvəl (VII əsrdən) işlənmişdir. Azərbaycan dilində "qara" sözünün rəngdən başqa "qalın" və ya "böyük" kimi mənaları da vardır. Bu baxımdan, Qarabağ "böyük bağ" və ya "qalın bağ" mənalarını ifadə edir.

Azərbaycanın cənubunda qüdrətli Manna dövləti e. ə. IX-VI əsrlərdə meydana gəlmişdir. Qədim türk xalqlarının tarixində Manna ilk türk dövlətidir. Azərbaycanlıların dövlətçilik ənənəsinin tarixi Mannadan başlanır. Manna Assuriya və Urartu ilə mübarizədə müstəqilliyini qorumağa nail olmuş, Şimali Azərbaycan torpaqları, o cümlədən Qarabağ ərazisi Urartunun işğalından kənarda qalmışdır. Makedoniyalı İsgəndər (e. ə. 336-323) Əhəməni dövlətini məğlub etdikdən sonra Azərbaycanın şimalında siyasi proseslər yeni mərhələyə qədəm qoydu. Makedoniyalı İsgəndərin imperiyası parçalandıqda Azərbaycanın cənubunda Atropatena, şimalında isə Albaniya dövlətləri yarandı. Bütün Qarabağ ərazisi Albaniya dövlətinin tərkibinə daxil idi.

Qarabağın tarixində əsas dəyişikliklər Ərəb xilafətinin işğalları və bunun nəticəsində Albaniya dövlətinin süquta yetirilməsi ilə baş verir. IX-XIII əsrin əvvəlləri, xüsusilə Sacilər-Atabəylər-Şirvanşahlar dövrü bütün Cənubi Qafqazda Azərbaycanın qüdrətini daha da artdığı bir dövr idi. Sacilər və Atabəylər faktik olaraq Azərbaycanın tarixi torpaqlarını siyasi cəhətdən birləşdirmişdilər. Monqolların birinci yürüşü zamanı (1220-1222) zəifləmiş Atabəylər dövlətinə son qoyan Xarəzmşah Cəlaləddinin Azərbaycanda hökmranlığı zamanı (1225-1231) Qarabağ da onun hakimiyyəti altında idi. Monqolların ikinci yürüşü və Azərbaycanın işğalının başa çatması ilə (1231-1239) Qarabağ digər Azərbaycan torpaqları kimi Ali monqol xaqanlığının (1239-1256), sonra isə Hülakülər (Elxanilər) dövlətinin (1256-1357) tərkibində idi. XV əsrdə Qarabağ Azərbaycan Qaraqoyunlu (1410-1467) və Ağqoyunlu (1468-1501) dövlətlərinin tərkibində idi. Azərbaycan Səfəvi dövlətinin yaranması ilə (1501) bütün Azərbaycan torpaqlarının mərkəzləşdirilməsinə başlandı. XVI əsrin ortalarında Azərbaycan torpaqlarının vahid dövlət halında mərkəzləşdirilməsi başa çatdı. Səfəvilər Azərbaycanda 4 bəylərbəylik yaradı ki, onlardan biri də Qarabağ və ya Gəncə bəylərbəyliyi idi. Qarabağ bəylərbəyliyi tərkibinə Astabad, Cavanşir, Bərgüşad, Qazax, Şəmsəddil əraziləri daxil idi.

Səfəvi dövlətinin zəifləməsindən sonra Azərbaycan torpaqları İran, Rusiya və Osmanlı dövlətləri arasında müharibələr meydanına çevrildi. Bu dövrdə Gəncə-Qarabağ torpaqları əvvəlcə Osmanlı imperiyası tərkibində

olmuşdur. Həmin dövrdə (1727) Gəncə-Qarabağ əyalətinin əhalisi 122 min nəfər olmuş, onun 80,3 min nəfərini (66%) azərbaycanlılar, 37,8 min nəfərini (30,9%) ermənilər (qriqorianlaşmış və erməniləşmiş albanlar), 3,7 min nəfərini (3,1%) kürdlər təşkil etmişdir. Bəhs olunan dövrdə Rusiyanın fəal köməklik göstərdiyi qriqorianlaşmış albanlar siyasi cəhətdən fəallaşır. Digər tərəfdən, sonuncu Səfəvi hökmdarı III Abbası yıxaraq hakimiyyətə gələn Nadir şah Əfşar (1736-1747) onu qanuni hökmdar kimi tanımaqdan imtina edən Gəncə-Qarabağ bəylərbəyliyi türk-müsəlman əhalisinə qarşı ağır cəza tədbirləri həyata keçirdi ki, bu amil də Qarabağın alban müləkinlərinin mövqeyini gücləndirdi və onların separatizminə təkan verdi. Nadir şah öldükdən sonra (1747) Azərbaycan ərazisində 20 xan-

lahlı dəstələri daşnak-bolşeviklərlə birləşərək azərbaycanlılara qarşı soyqırımın yeni, daha dəhşətli dövrünü başladılar. 1918-ci ilin martında Bakıda başlanan və bütün Azərbaycanı əhatə edən yeni kütləvi soyqırımları Azərbaycan xalqına çox ağır zərbə vurdu.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması ilə Azərbaycan tarixində yeni dövr başlandı. 1918-1920-ci illərdə Qarabağda soyqırım tövrədən erməni daşnakları Qarabağın qəzalarında kəndləri məhv edərək minlərlə azərbaycanlıyı öz doğma yurdlarından qovdular. Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə Türk-İslam odusu Xosrov bəy Sultanoğlu başçılıq etdiyi müqavimət hərəkatı ilə birgə 1920-ci il iyun ayının əvvəllərində Şuşanı XI Qırmızı Ordunun silahlı dəstələrindən təmizləyə bilsə də, Qarabağa rus və erməni quldurlarına

1973-cü ildə Xankəndidə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutun filialı əsasında Pedaqoji İnstitut açıldı. 1979-cu ildə Ağdam-Xankəndi dəmir yolu xətti çəkildi. Beləliklə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti erməni separatizminin canlanmasına imkan vermədi.

1988-ci ildə erməni ideoloqları "də-nizdən-dənizə böyük Ermənistan" uydurmasını yenidən ortaya atmaqla Qarabağda Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti ərazi iddiaları irəli sürüldü. Dünya ölkələrindəki erməni lobbisinin, dini mərkəzlərinin və bəzi iri dövlətlərin irticaçı qüvvələrinin maddi və mənəvi dəstəyi ilə Ermənistan adlandırılan qədim oğuz-türk yurdu olan Qərbi Azərbaycanda azərbaycanlılara məxsus kəndlərin və qəsəbələrin dağıdılması prosesi başlandı, yüzlərlə günahsız azərbaycanlı öldürüldü, 100 minlərlə soydaşımız öz tarixi-etnik torpaqlarından vəhşicəsinə qovuldu. Moskvanın planı əsasında 1989-cu ildə DQMV-də "Xüsusi İdarəçilik Komitəsi" yaradıldı və bununla da "DQMV"-nin Azərbaycanla əlaqələri kəsildi. Silahlandırılmış erməni quldur dəstələri Qarabağ və ona bitişik ərazilərdən yerli azərbaycanlı əhalini öz doğma yurd-yuvasından çıxardı. Ermənistanın hərbi müdaxiləsi ilə respublika ərazisinin 20 faizi - Qarabağ və ona bitişik yeddi rayon (Xankəndi, Xocalı, Şuşa, Xocavənd, Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan), həmçinin Tərtər rayonunun 13, Qazax rayonunun 7, Sədərək rayonunun isə 1 kəndi havadarlarının köməyi ilə Ermənistan hərbi qüvvələri tərəfindən işğal edildi.

12 may 1994-cü il tarixində atəşkəsə dair razılıq əldə olunduqdan sonra da Ermənistan mənfur xislətdən əl çəkməyərək Azərbaycan Respublikasına qarşı ərazi iddialarını davam etdirmişdir. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan 2019-cu il avqustun 5-də Xankəndidə "Qarabağ Ermənistanın bir hissəsidir və nöqtə" açıqlaması Ermənistanın əsl məqsədinin işğalçılıq olduğunu bir daha sübut etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev 2019-cu il oktyabrın 3-də Rusiya Federasiyasında "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasında çıxışı zamanı N.Paşinyanın bu bəyanatına cavab verib: "Qarabağ Ermənistanın bir hissəsidir və nöqtə". Birincisi, yumşaq desək, bu, yalandır. Dünya tərəfindən həm Aran, həm də Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanınıb. Ermənistan özü də bu qanunsuz qurumu tanımır. Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Beləliklə, Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsidir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev 2020-ci ilin sentyabr ayında BMT-nin tribunanasından Ermənistanın faşist siyasətini bütün dünyaya, BMT-yə, Minsk qrupuna çatdırdı.

2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi Müzəffər Ali Baş Komandanın, Azərbaycan Ordusunun, xalqımızın Zəfəri ilə başa çatdı. Haqq savaşımız Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə əbədi yazıldı. Bu qələbəni Müzəffər Ali Baş Komandanın qətiyyəti, siyasi iradəsi, ordumuzun şücaəti, qəhrəmanlığı və ordu ilə xalqın birliyi hesabına qazandıq".

Dünya azərbaycanlılar fəxr edir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın şanlı ordusu əzəli və tarixi torpaqlarımızı yağı düşməndən azad edərək, xalqımıza qələbə sevincini yaşatdı.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Mövzu: Qarabağ qədim türk yaşayış məskənidir. Qarabağ Azərbaycandır.

lıq, 7 sultanlıqdan ibarət feodal dövlət qurumları yarandı. Bu xanlıqlardan biri Kür və Araz çayları arasında böyük əraziyə malik olan Qarabağ xanlığı oldu. Qarabağ xanlığının əsasını Cavanşirlər sülaləsinin Sarıçalı oymağının olan Pənah Əli xan qoydu.

Qarabağ XVIII əsrin ortalarından XX əsrin əvvəllərində

XVIII əsrin əvvəllərində Səfəvilər dövlətinin zəifləməsindən istifadə edən Rusiya imperiyası ciddi "Qafqaz siyasəti" yeridirdi.

1805-ci ildə Qarabağ xanı ilə rus imperatoru arasında "Kürəkçay" traktatı imzalandı. 11 maddədən ibarət "Andlı öhdəlik" adlanan bu traktat ilə Qarabağ xanlığı Rusiya imperiyasının himayəsinə qəbul edildi. Bundan sonra uzun müddət müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması imkan verilmədi. "Kürəkçay"ın (1805-i il) ardınca Rusiya imperiyası ilə Qacarlar dövləti (İran) arasında bağlanan "Gülüstan" (1813-cü il) və "Türkmənçay" (1828-ci il) müqaviləsindən sonra Qarabağda erməniləşdirmə prosesi başlandı.

XIX əsrin əvvəllərində Rusiya imperiyasının Qafqazı ələ keçirmək üçün Osmanlı və Qacarlar dövləti ilə apardığı müharibə nəticəsində Azərbaycan torpaqları iki hissəyə bölündü. 1822-ci ildə Qarabağ xanlığı ləğv olunaraq yerinə eyni adlı - Qarabağ əyaləti yarandı. Rusiya imperiyası qədim Azərbaycan torpaqlarında bufer zona yaratmaq məqsədi ilə "erməni dövləti" qurmaq planını həyata keçirməyə başladı. Bu məqsədlə Osmanlı (Türkiyə) və Qacarlar dövləti (İran) ərazisində yaşayan 300 minə qədər erməni XIX əsrin birinci yarısında Azərbaycana köçürülmüş və İrəvan, Qarabağ, Naxçıvan, Zəngəzur, Dərələyəz, Ordubad, Vedibasar və digər ərazilərdə yerləşdirilmişdir.

Ermənilər 1905-ci ildən başlayaraq Azərbaycan xalqına qarşı kütləvi soyqırımları törətdilər. Ermənilərin azərbaycanlılara qarşı soyqırım siyasəti Qarabağda daha faciəli şəkildə yaşandı. Onlar Birinci Dünya müharibəsinin doğurduğu tarixi şəraitdən istifadə edərək mifik "Böyük Ermənistan" dövləti yaratmağa cəhd göstərdilər. 1915-ci ildə Osmanlı dövlətinə qarşı qiyamlarda uğursuzluğa düşərək ermənilər, əsas qüvvələrini Cənubi Qafqazda cəmləşdirərək və çarizmin himayəsinə sığınaraq azərbaycanlılara qarşı soyqırımlarını davam etdirdilər. Əvvəlcə çar hökumətinin devrilməsi (1917, fevral), sonra isə Rusiyada bolşeviklərin hakimiyyəti ələ alması ilə (1917, oktyabr) Zaqafqaziya yaranan anarxiya şəraitində - uzun tarixi dövr ərzində Rusiya ordusunda xidmət edən erməni si-

kömək məqsədilə gətirilmiş ordu hissələri iyunun 15-də Şuşada sovet hökumətini bərpa etdi. XX əsrin əvvəllərində Rusiya imperiyasının dağılmasından istifadə edərək Cənubi Qafqazda ilk cümhuriyyət quran Azərbaycana "Qızıl ordu" adı altında gələn rus-bolşevik ordusu Türkiyə ilə əlaqələrin yaranmasına imkan verməmək üçün onların arasında erməni dövləti yaratdı. Əzəli türk-oğuz torpaqları, əhalisinin dördü üçü türk olan İrəvan və Naxçıvan torpaqlarında Ermənistan adlı dövlət yarandı, Zəngəzur və Göyçə də ona verildi. XX əsrdə Rusiyada çarizmin süqutu və sovet imperiyasının yaranması ilə meydana çıxan əlverişli şəraitdə ermənilər inzibati ərazi məsələsini qaldırdılar və "Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti" kimi nə tarixi, nə də sosial-iqtisadi əsas olmayan bir qurum yaratdılar (7 iyul 1923-cü il).

Beləliklə, Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Qarabağ süni şəkildə "aran" və "dağlıq" hissələrə bölünmüş və Azərbaycan rəhbərliyi Qarabağın dağlıq hissəsində sonradan məskunlaşmış ermənilərə muxtariyyət statusu verməyə məcbur edilmişdir. Bununla da, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi münəqişə yuvasına çevrildi.

Qarabağ qədim türk yaşayış məskənidir. Qarabağ Azərbaycandır.

Sovetlər dövründə Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi üçün DQMV-də gizli işlər aparən ermənilər və ermənipərəstlər "Türksüz Ermənistan" yaratmaq ideyası ilə 1948-1953-cü illərdə minlərlə azərbaycanlı ailəsinin etnik təmizləmə aparmaq məqsədilə öz ata-baba yurdları Qərbi Azərbaycandan (indiki Ermənistan) deportasiya edərək dəhşətli faciələr törətmişlər.

1960-1970-ci illərdə ermənilər Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi üçün gizli işlər aparıldığı dövrdə mühüm dövlət vəzifələrində işləyən Ulu Öndər Heydər Əliyev bunun qarşısının alınması üçün bir sıra tədbirlərin görülməsinə nail oldu. Azərbaycan Kommunist Partiyası (KP) Mərkəzi Komitənin (MK) birinci katibi seçildikdən sonra Ulu Öndər Heydər Əliyev erməni separatçılarının mənfur niyyətlərinin qarşısını almaq məqsədilə "DQMV"-nin iqtisadi inkişafı və əhalisinin sosial şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün müəyyən tədbirlər həyata keçirərək onlara bəhanə yeri qoymadı. Bu da erməni ekstremistlərinin gizli planlarının və niyyətlərinin puça çıxmasına səbəb oldu. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi altında həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində Şuşa Ümumittifaq səviyyəli kurort şəhərinə çevrildi.

“Bizi heyrləndirdiniz!”

Dünyəvi proseslər dövlətlərarası siyasət münasibətlərlə məhdudlaşmış, bu proseslər mədəniyyətlərarası münasibətləri də əhatələyir. Son on illiklərdə müstəqilliyini bərpa etmiş dövlətlər də belə proseslərin müstəqil iştirakçısı olurlar.

Müstəqil Azərbaycanın iştirak etdiyi "Dəniz Kuboku", "Tank biatlonu" və s. kimi beynəlxalq hərbi oyunlar iştirakçı dövlətlərin müvafiq qurumunun döyüş hazırlığının səviyyəsini müəyyənləşdirməyə, digər beynəlxalq hərbi tədbirlər ordunun təmsalında mədəniyyətlər arasında münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə yönəldilib. Belə tədbirlər qarşılaşan (qarşılaşmış) xalqların mədəniyyətlərinin təbliğində və öyrənilməsində əhəmiyyətli olub, indi də belədir. Bu ilin iyulunda Qazaxıstanın paytaxtı Astana

muğamla qoşa təqdimil! Ecəzkar bəstələr! Ecəzkar ifalar! Və ecəzkar diyarin musiqi kollektivi!..

- Onların ifalarından qürurlandıq. Bizi bir məqam da qürurlandırdı: Rusiyanın Hərbi Orkestrinin təqdim etdiyi iki mahnının müəllifi - bəstəkarı Müslüm Maqomayev idi!.. - polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə belə dedi.

Bir məqamı da xatırlayırıq: Festivalda iştirak edən iki qadın ifaçıdan biri Azərbaycandan idi! Əlahiddə Nümunəvi Orkestrin solisti Günay Qasımoğlu. Onun da ifası sürəkli alqışlarla qarşılanıb. Yola salma mərasimində Qazaxıstan respublikası müdafiə nazirliyinin məsul zabiti onu böyük ehtiramla, Azərbaycana sevgisinin bir hissəsi kimi uğurlayıb...

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestri-

publikanın əməkdar artisti Cahangir Qurbanov "Odlar yurdu Azərbaycan" və "Gözümün qarası", Günay Qasımoğlu "Həyat bizimdir", Mətləb Ağayev "Mavi əbədlilik" (Müslüm Maqomayev), Vüsal Ağayev "İncə bellim", Cəlal Kərimov "Azərbaycan" (M.Maqomayev) mahnılarını ifa etdilər. "Gözümün qarası" qazax mahnısını qazax dilində, "Mavi əbədlilik" rus dilində ifa edildi. Orkestrin təqdimatında milli musiqi alətimiz zurnanın solosu ilə Uzeyir Hacıbəylinin "Cəngi"si, "İgidlər" rəqsi tamaşaçıları heyran etdi. Rəqslərin quruluşu, plastikasi, sinxronluğu, bunları birləşdirən azərbaycançılıq qaynarlığı bir daha təsdiqlədi ki, Azərbaycan musiqisi dünyəvi ehtiram ünvanındadır.

Polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə onu da dedi ki, bu festival iştirakçı dövlətlərin xalqlarının musiqisinin vəhdətinin bölünməzliyi arenasını idi. 500 nəfərdən çox ifaçının iştirakı ilə birləşmiş orkestrlər mayor Almaz İbrahimovun dirijoruğu ilə Qazaxıstanın milli marşını - dövlət himnini ifa etdi. Necə deyirlər, tədbirə görə minnətdarlıq kimi. Onda duyğulananlardan biri də mən oldum: Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestrinin üzvləri uzaq Qazaxıstanda digər dövlətlərin musiqiçiləri ilə "nəfəs-nəfəsə" möhtəşəm bir marşı böyük məharətlə ifa edirdi!

- Amfiteatr formalı "Bənd-

şəhərinin 25 illiyinə həsr olunan "Astana - mədəniyyət körpüsü" I beynəlxalq hərbi musiqi festivalı da bu mahiyyətin təzahürüdür.

Festival təkcə yarışma deyil, həm də mədəniyyətlərin yaxınlaşması vasitələrindədir. Min illərdə mədəniyyətlər bir-birinə inteqrasiya olunmaqla inkişaf edir. Bu baxımdan Azərbaycan musiqisi həmişə dünyanın diqqətində olub - maraqla dinlənilib, sevilib, öyrənilib...

Bu festivalda Azərbaycanı Müdafiə Nazirliyinin zabiti polkovnik Elvin Əzizovun rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestri, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri - Əməkdar artist Cahangir Qurbanov, Vüsal Ağayev, Mətləb Ağayev, oğlanlardan ibarət rəqs qrupu, Müdafiə Nazirliyinin Əlahiddə Nümunəvi Orkestrin solisti Günay Qasımoğlu və başqaları təmsil edib.

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestri irili-xırdalı bütün arenalarda məsuliyyətlə çıxış edib. Bu, Azərbaycan dövlətçiliyinə, Azərbaycan musiqisinə, hərbi şərəfə sədaqət kimi təzahür edib. Kollektiv bu festival ərəfəsində də ciddi məşqlər edib, təqdim ediləcək bir neçə konsert proqramının və sira xoreografiyasının bütün detalları nəzərə alınaraq ifa, orkestrin müşayiəti, xoreografiya, bunların vəhdəti. Festivalda qazanılan uğur iştirakçıların istedadının bəyənliyində məsuliyyətlə tamamlanmasının nəticəsidir, şübhəsiz. Ən başlıcası, Azərbaycan musiqisi! Cazın

nin rəisi və dirijoru polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə bu festivalı son illərin ən maraqlı, yaddaqalan musiqi tədbiri kimi dəyərləndirdi. Yeri gəlmişkən, bu orkestr Türkiyədə və Rusiyada keçirilən festivalda da iştirak edib. 2019-cu ildə Rusiyada keçirilən festival Azərbaycan musiqisinin güdrətini, azərbaycanlı musiqiçilərin peşəkərliliyini təsdiqləmişdi, musiqişünaslar, peşəkar musiqiçilər Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestrinin çıxışını yüksək dəyərləndirmişdi. Or-

kestrin 2021-ci ildə Türkiyənin Bursa şəhərində çıxışı da musiqimizin ecəzkarlığıнын sübutu olmuşdu...

"Astana - mədəniyyət körpüsü" I beynəlxalq hərbi musiqi festivalında səkkiz dövlətdən hərbi orkestr iştirak edib. Təşkilatçı dövlət olaraq Qazaxıstanı 3 kollektiv təmsil edib. Festivalın ilk günündə hər kollektivə proqramını təqdim etməsi üçün 20 dəqiqə vaxt müəyyənləşdirilib. Polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə dedi ki, yüksək təşkilatçılıq ilə səciyyəvi olan bu festivalda 7 musiqi nömrəsi təqdim etdik. Res-

marafon" möhtəşəm arenasının dörd tərəfi su idi, çay kənarında düzəldilmiş bu möhtəşəmlik festivala amulet də hesab edilə bilərdi. 4 mindən çox tamaşaçının ruhunu oxşamaq, Azərbaycan musiqisini tanıyanlara bir daha sevdirmək, tanımayanlara tanımaq məsuliyyəti ilə çıxış etdik. Alqışlar təsdiqlədi ki, istəyimiz gerçəkləşib, - polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə belə dedi...

Bu arenada çıxış həm də rəmz kimi qəbul edilməli idi: su əhatəsində çıxış da su kimi duru niyyətlərə

uğur gətirəcək. Gətirdi də...

"Xan-Şatırda" da, festivalın bağlanış məkanı - "Baris-Arenada" da tamaşaçılara eyni ovqat yaşanıb. On mindən çox tamaşaçı Azərbaycan musiqisini Azərbaycanın adına layiq alqışlayıb. Bir zamanlar Vaqif Mustafazadə cazla muğamı sintez etmişdi, dünyanın musiqi biliciləri bundan müqayisəyə gəlməz dərəcədə heyrlənməmişdi. Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestri bu festivalda iştirakçıların da, tamaşaçıların da ruhunu illər sonra belə bir məqamla oxşaya bildi.

Festivallarda uğuru şərtləndirən amillərdən biri də nəyin necə təqdim edilməsiydi; rəmz baxımdan təqdim olunan musiqinin boyu digərlərindən seçilmirsə, münəssif, tamaşaçı rəğbəti də olmur. "Astana - mədəniyyət körpüsü" I beynəlxalq hərbi musiqi festivalında gerçəkliyi bu tezis də təsdiqləyib.

Dövlət olaraq Azərbaycanın, xalq olaraq azərbaycanlıların həyatı, yaşam fəlsəfəsinin - mübarizliyinin, qətiyyətinin, dönməzliyinin musiqi ifadəsi olan "Cəngi" (Uzeyir Hacıbəyli) hər üç arenada tamaşaçılara bir səmavi mətləb də yaşadı: Bu, Azərbaycandır! "Cəngi"nin partiturası Astanada da ifaçıların, ümumilikdə orkestrin duyumu ilə süsləndiyinə görə arena (arenalar) minlərin heyrləndirici dərəcəyə qədər yüksəldi. "Astana - mədəniyyət körpüsü" I beynəlxalq hərbi musiqi festivalında da təsdiqlənib ki, mədəniyyət bir festival miqyasında da tanıtmağa, heyrləndirməyə qadirdir!..

Qazaxıstan Müdafiə naziri general-polkovnik Ruslan Jaksılıkov Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestrinə kubok təqdim edib. Polkovnik-leytenant Fariz Məmmədzaadə bu kuboku Azərbaycan musiqisinə verilən kubok kimi qəbul edib...

Festivalın gedişində də, festivalın bağlanış mərasimindən sonra da iştirakçı hərbi orkestrlərin dirijorları Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestrinin çıxışından məmnun olduqlarını bildirdilər. Rusiyanı təmsil edən Sankt-Peterburq dairəsi Hərbi Orkestrlərinin xidmət rəisi polkovnik-leytenant (podpolkovnik) Pavel Qertnes fikrini "Mən və bizi heyrləndirdiniz!" kimi ifadə edib. Dirijorun dediklərini festivalda iştirak edənlərin hamısının fikri hesab etmək günah deyil...

Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Ukraynalı pilotlar Rumıniya və Danimarkada təlim keçəcəklər

Ağ Ev Milli Təhlükəsizlik Şurasının strateji kommunikasiyalar üzrə koordinasiya Con Kirbi gündəlik mətbuat konfransında jurnalistlərin suallarını cavablandırıb.

Ukraynalı pilotların Rumıniya və Danimarkada "F-16" döyüş təyyarələri üçün təlim keçəcəyini qeyd edən Kirbi, təlim yerləri və təqvim üzərində hələ də çalışdıqlarını bildirib.

C.Kirbi təlim üçün başqa yerlərin də ön plana çıxma biləcəyini vurğulayıb.

Böyük Britaniyanın ukraynalı pilotların təyyarələri idarə edə bilməsi üçün dil təhsilinə başladığını ifadə edən Kirbi, təlim məsələsində mümkün qədər tez hərəkət etmək istədiklərini qeyd edib.

Gürcüstan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti İŞİD-in iki üzvünü həbs edib

Gürcüstan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) Terrorla Mübarizə Mərkəzi İŞİD-in iki üzvünü həbs edib.

Bu barədə Gürcüstan DTX məlumat yayıb.

Bildirilir ki, DTX-nin Terrorla Mübarizə Mərkəzi Gürcüstanın iki rayonunda xüsusi əməliyyat-axtarış tədbirləri həyata keçirib. Nəticədə terror cinayəti ilə bağlı aparılan istintaq tədbirləri çərçivəsində iki nəfər Gürcüstan vətəndaşı saxlanılıb.

Aparılan əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində üzərində terror təşkilatının rəmzləri olan bayraqlar və müxtəlif növ elektron daşıyıcılar aşkarlanıb. Eyni zamanda, saxlanılan şəxslərin yaşayış yerlərindən döyüş sursatı, partlayıcı qurğular və partlayıcı götürülüb.

Qazaxıstan "Anka" PUA-sının sınaq istismarına hazırlaşır

Qazaxıstanın Cambul vilayətində Türkiyənin "Anka" pilotsuz uçuş aparatı sınaqdan keçirilir, bundan sonra onun sınaq istismarı başlayacaq.

Qazaxıstan Silahlı Qüvvələrinin "Sarbaz" nəşrinin məlumatına görə, "Anka" PUA-sının 2023-cü ilin avqust ayına nəzərdə tutulan sınaq istismarı 2024-cü ilin martınadək davam edəcək.

Uçuş testləri respublikanın hərbi hissələrindən birinin texniki mühəndisləri tərəfindən PUA-nın istehsalçısı - "Turkish Aerospace Industries" kompaniyasının nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilir.

Bu il mayın 10-da Ankarada "Kazakhstan Engineering" və "Turkish Aerospace" kompaniyaları arasında hərbi-texniki əməkdaşlığa dair memorandum imzalanıb. Sənədə əsasən Qazaxıstanda "Anka" PUA-larının istehsalı və texniki xidməti təşkil olunacaq.

"Anka" pilotsuz uçuş aparatı 350 kiloqram yüklə 9,1 min metr yüksəkliyə qalxa, 30 saat qədər havada qala və saatda 200 kilometr sürətlə uça bilən döyüş PUA-sıdır.

ABŞ Ukraynaya yeni hərbi yardım paketini açıqlayıb

ABŞ Müdafiə Nazirliyi ölkənin Ukraynaya 400 milyon dollarlıq yeni hərbi yardım paketi təqdim edəcəyini açıqlayıb.

Bu barədə ölkənin Müdafiə Nazirliyinin saytında bildirilib.

Hərbi yardım paketinə hava hücumundan müdafiə, artilleriya və döyüş sursatları, zirehli maşınlar, tank əleyhinə silahlar və digər avadanlıqlar daxildir.

AZƏRTAC-ın
materialları əsasında

Nümunəvi xidmət

O da qaliblər sırasında olub

Vətənə xidmət etməyi özünə borc bilən oğullar İkinci Qarabağ müharibəsində möhtəşəm Qələbə qazandılar. Onların bu Zəfəri ilə torpaqlarımız işğaldan azad olundu.

Gəncə şəhərində anadan olan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Rəşad Məhərrəmov da qalib hərbçilərin sırasında idi.

Rəşadın atası Elşad Məhərrəmov da Birinci Qarabağ müharibəsində iştirak edib. O, kiçik yaşlarından ailədə vətənpərvərlik ruhunda böyüyüb.

Rəşad Gəncə şəhəri 7 sayılı tam orta məktəbdə təhsil alıb. Məktəb illərində hərbi tarixinə böyük maraq göstərmiş. Torpaqlarımızın

işğal altında olması onu da narahat edib. Həmişə düşünüüb ki, böyük sərkərdələrin, qəhrəmanların Vətəni olan Azərbaycan torpaqları işğaldan qala bilməz. Təhsilini bitirib, "N" hərbi hissəsində xidmətə başlayıb. Hərbi hissədə nümunəvi əsgər kimi tanınıb, nizamnamələrin tələblərinə ciddi əməl edib. Müddətli həqiqi hərbi xidmətdən

sonra ordu sıralarında qalib, xidmətini davam etdir-mək qərarına gəlib. Valideynləri onun istəyinə dəstək olublar. "Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının hazırlığı kursu"nu keçib. Kurs müddətində seçdiyi ixtisas üzrə təcrübəli, peşəkar zabitlərdən hərbi sənətinin inceliklərini öyrənərək hərbi xidmətini davam etdirib.

Kiçik çavuş Rəşad Məhərrəmov deyir:

- Vətən torpaqlarının işğal altında olması məni də narahat edirdi. Ali Baş Komandanın döyüş əmri və rəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirdim. 2020-ci il sentyabrın 27-də verilən döyüş əmri ilə biz də döyüşlərə qatıldım. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda böyük ruh yüksəkliyi və əzmlə döyüşdük. Vətən müharibəsi Zəfərlə başa çatdı. Bu Zəfəri qazananların sırasında olma-

ğımdan böyük qürur hissi keçirirəm. Mən də, silahdaşlarım da Vətənə şərəfli xidmətimizi uğurla davam etdiririk.

Kiçik çavuş Rəşad Məhərrəmovun xidmət etdiyi hərbi hissə Vətən müharibəsində şərəfli döyüş yolu keçib, döyüş tapşırıqlarını fədakarlıqla, rəşadətə yerinə yetirib. Şəxsi heyət Füzuli, Ağdam, Xocavənd, Şuşa döyüşlərində qəhrəmanlıqlar göstərmiş.

Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Rəşad Məhərrəmov "Suqovuşanın azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə" və "Qubadlının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Kiçik çavuş Rəşad Məhərrəmov da Vətənə, el-obasına şərəf və ləyaqətlə xidmət edən hərbi qulluqçuların davamçılarından.

Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Kursant düşüncələri

bu sevgim gələcək arzularımı formalaşdırmışdı. Mən zabit olmaq, Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət etmək istəyimi qətiləşdirmişdim. Bu sevgim, arzum isə boşuna yaranmamışdı. Dayım da zabit olub. Birinci Qarabağ müharibəsi döyüşlərində iştirak edərək Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Mən də "Şəhidlər heç vaxt ölmür, xatirələrimizdə daim yaşayır" sözlərini çox eşitmişəm. Bu, həqiqətdən də belədir. Dayımın şəhid olmasından illər sonra dünyaya gəlmişəm. Kəndimizdə, evimizdə, qohumlar arasında onun haqqında o qədər danışblar ki, sanki aramızdadır kimi hiss etmişəm. Həmişə onun haqqında danışanların necə fəxr hissi keçirdiklərini görürdüm. Onlar dayımın vətənpərvər, ləyaqətli, öz Vətənə, torpağına bağlı biri olduğundan söz açardılar. Həmçinin hərbi peşəsinin ən şərəfli peşə olduğunu, Vətəni qorumağın müqəddəs vəzifə olduğunu, dayımın da bu peşəyə ürəkdən bağlı olduğunu qeyd etdirdilər. Mən də bunları eşitdikcə bu peşəyə olan sevgim gündən-günə

artırdı. Artıq valideynlərimin də razılığı və dəstəyi ilə belə şərəfli yolun izindən gedə bilmək üçün Cəmişid Naxçıvanski adına hərbi liseyə qəbul olmaq qərarına gəlmişdim. İmtahanlardan uğurla keçərək arzuma çatmaq üçün ilk addımı atdım. Tədris ili başlayanda artıq kursant formasında sırada dayanmışdım. Çox fərqli hislər keçirirdim, sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Sanki, dayım da məni izləyib qururlanırmış kimi gəlirdi mənə. Liseyde oxuyan zaman bunun necə ciddi, məsuliyyət tələb edən bir peşə olduğunu bir daha başa düşdüm. Əzmkarlıqla çalışır, dərslərimi həvəslə oxuyur, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutda qəbul olunacağım günü səbirsizliklə gözləyirdim. Çalışqanlıqım və zəhmətim bəhrəsini verdi.

Kursant getdiyi hər yerdə, atdığı hər addımda hərbi olduğunu xatırlayıb və ona uyğun hərəkətlərini nizamlayır. Hər mühitdə digərlərdən fərqlənir. Başqa mühitlərdə olanda belə düşüncələri digər kursant yoldaşlarının yanında olur. Bir sözlə, seçdiyimiz yol çox qürurverici

dir. Çünki insanlar bizi hərbi formada görəndə heyranlıqla baxırlar, bizimlə fəxr edirlər. Onda kursant da özünə fəxr edir, doğru peşə seçdiyinə əmin olur. Valideynlərimiz də qürurla övladlarının gələcəyinə zabit olacağından danışırlar.

Rəşadətli Azərbaycan Ordusu İkinci Qarabağ müharibəsində düşməne xalqımızın əzmini, ordunun gücünü, ata-babalarımızdan gələn döyüş təcrübəmizi göstərdi və zəfər qazandı. Bu qələbəyə görə isə son damla qanına qədər döyüşən, düşməndən qorxmaya-raq qartal kimi üstünə şığıyan, bu müqəddəs yolda canından keçən şəhidlərimizə, Vətən torpağı uğrunda yaralananlara, hazırda xidmət edən şəxsi heyətə borcluuyq. Fəxr edirəm ki, mən də minlərlə gənc kimi həmin qəhrəmanlarımızın yolunu davamçıсыyam. Onların dayandığı sıralarda qürurla dayanacaq, içdiyim Hərbi Anda sadiq qalacaq, layiqli hərbçilərdən olacağam.

Nəhayət, o gün gəldi və Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutda qəbul oldum. Orada xarici ölkələrə seçim edərək hərbi jurnalistika ixtisası diqqətimi çəkdi. İmtahanları uğurla verdikdən sonra Moskva şəhərində yerləşən Knyaz Aleksandr Nevski adına Hərbi Universitetə qəbul etdim. Mən həmin vaxtlar çox böyük sevinc hissi keçirirdim. Artıq 3 ildir ki, burada təhsilimi davam etdirirəm. Bu illər ərzində hərbi jurnalistika ixtisası ilə daha yaxından tanış oldum. Gələcəkdə uğurlu hərbi jurnalist olmaq üçün inamla çalışacağam.

Kursant

Elgün ƏLƏSGƏRZADƏ

İdman

Peşəkar boksçumuz Nizami Məmmədov "Heydər Əliyev" kəmərinə sahib olub

İstanbulda Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş peşəkar boks gecəsi keçirilib.

Turnirdə ölkəmizi ağır çəki dərəcəsində təmsil edən Nizami Məmmədov uğurla çıxış edib. Türk Orhan Namını ikinci raundda məğlub edən təmsilçimiz peşəkar boksda növbəti qələbəsini qazanıb və "Heydər Əliyev" kəmərinin sahibi olub. Xatırladaq ki, görüş 4 raunddan ibarət olub.

Mariya Stadnik Polşada çempion oldu

Polşanın paytaxtı Varşavada güleş üzrə "Poland Open" turniri davam edir.

Yarışın 2-ci günündə bir güleşçimiz mübarizə aparıb.

Belə ki, Mariya Stadnik (50 kq) gözəlndiyi kimi, favorit imicini doğruldub.

Dünya qadın güleşinin canlı əfsanəsi finalda kanadalı Ketü Dutçaka, polşalı Amanda Tomçikə və Kanadanın digər təmsilçisi Madison Parksa "tuş"la qalib gəlib. Həllədiçi görüşdə təcrübəli polşalı güleşçi Anna Lukas-yakla qarşılaşan Stadnik 7:0 hesabı qələbə ilə "Poland Open" turnirində fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb.

Cüdoçularımız XVII Avropa Gənclər Olimpiya Festivalında bürünc medal qazanıblar

İyulun 25-də Sloveniyanın Maribor şəhərində keçirilən XVII Avropa Gənclər Olimpiya Festivalının cüdo yarışları start götürüb.

Yarışın ilk günündə qızlar və oğlanlar arasında 3 çəki dərəcəsində 3 cüdoçumuz medallar uğrunda mübarizə aparıb.

Oğlanlar arasında -50 kiloqram çəkidə Nihad Məmişov və -55 kiloqram çəkidə Ayxan Mirzəzadə, qızlar arasında isə -44 kiloqram çəkidə Məryəm Bayramzadə güclərini sınayıblar.

Yarışda Nihad Məmişov və Ayxan Mirzəzadə bürünc medal əldə ediblər.

Azərbaycan-Avstriya oyunu Tofiq Bəhramov adına Respublika Stadionunda təşkil olunacaq

Futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının "Avro-2024"ün seçmə mərhələsi çərçivəsində Avstriya yığmasına qarşı keçirəcəyi oyunun stadionu müəyyənləşib.

Azərbaycan - Avstriya oyunu oktyabrın 16-da saat 20:00-da Tofiq Bəhramov adına Respublika Stadionunda təşkil olunacaq.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Gizir Bədəlov Pünhan Bəhruz oğluna məxsus SQ № 0015997 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktorun müavini
mayor
Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144.
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Bəxtiyar ƏLİYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sənədlənərək "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəhsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az sayından oxuya bilərsiniz.

Lisənziya № **361**

Sifariş № **422**

Nüsxə **4760**